СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ IX. | Олифантъ, Па. Четверъ 15-го Серпня 1901. | Число 33.

Перегляд тыжневый.

Невдовзѣ зачне ся судъ въ Вашингтонѣ для выясненя супеpечки мѣжь Schley-омъ а Sampson-омъ, по причинѣ послѣдноı американьско-ишпаньскоı вôйны. Зъ тоı нагоды подали деякŷ ґазеты вѣсть, будьто бы комендантъ ишпаньскоı флъоты Cervera и другŷ ишпаньскŷ офіцеры будуть покликанŷ за свѣдкôвъ; показалось однакъ, що се неправда. — Богачѣ американьскŷ звыкли були выѣздити до Европы и привозити звôдтамъ въ своихъ куфрахъ дорогŷ рѣчи не оплачуючи за нихъ жадного цла. Теперь сŷ практики скôнчились, бо правительство тутешне черезъ вôдповѣднŷ установы зробило ихъ неможливыми. — Нерозважне нищене лѣсôвъ скôнчить ся вже и въ Америцѣ. Въ департаментѣ рôльництва отворено бюро для нагляду надъ лѣсами не лишь державными, (ихъ е 46 міліонôвъ акрôвъ), але и приватными. Вже и Американцѣ зрозумѣли, що треба порядно ґаздувати лѣсами и садити нову деревину, бо инакше шкода зъ сего для краю дуже велика. —Американьскŷ ніґры идуть скоро впередъ. Въ деякихъ стейтахъ, якъ пр. Алябамѣ ихъ поступъ бôльшій якъ бѣлыхъ людей. Въ виду сего не дивно, що майже въ всѣхъ стейтахъ, въ котрыхъ жіють побôчь спорого числа чорныхъ также бѣлŷ люде повставъ страхъ, щобы чорнŷ не »запанували« колись надъ бѣлыми и повстають чимъ разъ новŷ проекты для ограниченя правъ чорныхъ. Справа чимъ разъ бôльше заострюесь, якъ видно зъ сего, що навѣть оденъ сенаторъ (Tillman зъ N. C.) высказавъ ся публично за лінчованемъ ніґрôвъ, недаванемъ имъ того образованя що бѣлымъ, а закôнчивъ свою бесѣду тымъ, що бѣлŷ на полудни мусять зôстати »на верху« хочь бы имъ пріішло взятись за оружіе. — Сумно! — Вже и въ Америцѣ розвиваесь католицка партія въ епископальноı церкви. Заводять католицкŷ обряды, учать о пресуществленію, а въ С. Франсіско оденъ епископальный пôпъ мае выдавати ґазету, котроı цѣлею буде убити протестантизмъ въ епископальноı церкви.

Урядовымъ языкомъ на филипиньскихъ островахъ (на великій жаль американьскихъ шовиністôвъ) мае бути языкъ ишпаньскій, а не англійскій, бодай черезъ найблизшихъ 5 лѣтъ. Miguel Malvar, наслѣдникъ Аґвінальда, выдавъ вôдозву до Филипинцѣвъ, въ котрôй кличе ихъ до дальшоı борбы о свою независимôсть. Познѣйшŷ вѣсти кажуть, що его войско розбили Американцѣ, а М. Malvar утѣкъ.

Венезуеля, полудневоамериканьска республика, находить ся пôдъ военнымъ правомъ зъ причины повстаня. Кажуть, що причиною повстаня е борба партіи ліберальноı зъ консерватистами о свободу совѣсти, выхованя и реліґійну толеранцію. Арґентина и Мексико вже высвободились по троха зъ пôдъ вплыву консерватистôвъ, але Венезуеля, Коломбія, Еквадоръ, Перу и Болівія еще нѣ. Сполуч. Державы выслали корабель Machias для обороны своихъ интересôвъ.

Въ Хинахъ знову боксеры порозлѣпляли по стѣнахъ плякаты взываючŷ народъ до борбы противъ чужинцямъ. Невдовзѣ войска союзникôвъ мають опустити Хины.

Президія галицкого намѣсництва рѣшила ся нарештѣ оповѣстити оногды розписане новыхъ выборôвъ до галицкого сойму. Яко день выборôвъ зъ выборчихъ округôвъ сельскихъ громадъ назначено день 5. вересня, въ выборчихъ округахъ мѣстъ 11., въ торговельныхъ палатахъ 12., а зъ бôльшоı посѣлости 17. вересня. Выходить зъ того таке, якъ мы давно вѣщували, що галицкŷ верховоды не гадають нѣ на хвилину понехати давнŷ, выпробованŷ и такъ хосеннŷ для нихъ выборчŷ махерства. Початокъ вересня, се найгорячѣйша пора для галицкого хлопа, се часъ жнивъ и пекучоı працѣ по поляхъ. Вôнъ, котрому вôднимають вôдъ устъ его поживу, вытягають послѣдный грôшь и обдирають немилосердно, мусить тодѣ днувати, ночувати по поляхъ, щобы зъ родиною не згинути въ зимѣ зъ голоду. Въ его переконаню всѣ прочŷ чинности, навѣть и выборы, (де въ додатку легко наразити ся на гнѣвъ и ненависть вôйта, комісаря, старосты и пр.) займають тодѣ другорядне мѣсце. Дуже добре знае о тôмъ галицка шляхта, бо она привела хлопа до сего, щобы всегда бувъ голодный, думавъ вѣчно лишь о »насущнôмъ« хлѣбѣ и якъ разъ ся обставина спонукуе еѣ розписувати выборы на часъ жнивъ. Одна часть хлопôвъ буде при жнивахъ, друга часть дасть ся пôдкупити, трета застрашити, четверта пôдъ опѣкою жандармôвъ, не вдѣе нѣчого и выборы пôдуть якъ по маслѣ. Розумѣесь само собою, що послами выйдуть панове шляхтичѣ, а ты хлопе терпи ще одныхъ шѣсть лѣтъ, дзвони кайданами, неси свôй хрестъ, годуй ихъ своею кровью и потомъ, ажь оии запровадять тебе нарештѣ въ таку неволю, якъ за »круля Саса«...

Змаганє Мадярôвъ, щобы змадяризувати всѣ народы, якŷ заселяють Угорщину, стрѣчають ся зъ чимъ разъ бôльшими перепонами. Сербы, Словаки, Нѣмцѣ, Румуны и пр. опонують не на жарты противъ такого поступованя зъ ними и здае ся, що незабавки розгорить ся тамъ ще завзятѣйша національна борба, якъ въ австрійскôй половинѣ державы. Телеґрамы зъ дня 6. с. м. донесли, що въ Семиградѣ пріишло вже до явноı ворохобнѣ мѣжь Нѣмцями Имъ вже такъ надоѣла одна и та сама пѣсонька, себто мадяризація, що въ мѣстѣ Клявзенбурґъ кинули ся на правительственнŷ будынки, прогнали урядникôвъ, знищили, що лишь дало ся, а навѣть поліцію и жандармерію змусили до утеки. Выслано противъ нихъ войско. Ось до чого довела мадяризація — до розпуки, а се ще лишь початокъ. — Ходить также чутка, немовь бы опозиція угорского сойму загадувала скликати надзвычайну соймову сесію, щобы бувшого президента міністрôвъ Банфіого поставити въ станъ обжалованя, котрый зъ нагоды обструкціи въ соймѣ предкладавъ введене абсолютизму на Угорщинѣ. Наколи-бъ такъ дѣйстно було, тодѣ пôзнае свѣтъ чимъ е угорске »поступове« правительство.

Щобы чимскорше закôнчити полудневоафриканьску вôйну и зломити опôръ Бурôвъ, хапае ся анґлійске правительство крайного варварства. Дня 7. с. м. выдавъ лордъ Кіченеръ проклямацію до Бурôвъ и до ихъ вождôвъ, де говорить, що наколи они до 15. вересня с. р. не пôддадуть ся Анґлійцямъ, будуть вынятŷ зъ пôдъ права и трактованŷ на рôвнѣ зъ розбôйниками. Замало ему очевидно тыхъ жертвъ, якŷ вже Буры понесли; замало крови и звалищь; замало старцѣвъ, дѣтей и жѣнокъ, котрŷ мруть въ неволи! Вôнъ загадавъ ужити найпôдлѣйшихъ средствъ, якŷ лишь мае вôйна до розпорядимости и при ихъ помочи знищити послѣдныхъ бурскихъ героѣвъ. Чи удасть ся се все анґлійскому правительству, тай чи выйде ему на здоровле, зобачимо вкоротцѣ. Буры не много собѣ роблять зъ тоı проклямаціи, бо вже не мають бôльше нѣчого до страченя окрôмъ житя. Минувшого тыждня побили знову два анґлійскŷ вôддѣлы въ захôднôмъ Трансвалю въ кольоніи Кейпъ, де згинуло до 60 анґл. воякôвъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Серпень.		
15	Ч.	Стефана
16	П.	Исаакія, Далмата
17	С.	7 отрокôвъ ефес.
18	**Н.**	**11. Евсигвія, Фавія**
19	П.	**Преображеніе Господне**
20	В.	Дометія, Пулхерія
21	С.	Емиліяна

— **Попробувавъ!** У Фльоринцѣ, коло Грибова (Галичина) п. И. Трояновичь, завѣдатель парового тартака, пріишовъ до мешканя машиністы зъ прошенемъ, абы вôнъ позичивъ ему дубельтôвки. Машиністъ приставъ и показавъ на стѣну, де висѣла ручниця, остерѣгаючи, що она набита. Трояновичь попробувавъ, чи стрѣльба дѣйстно набита, але въ тôй хвили гукнувъ стрѣлъ и цѣлый набôй ударивъ въ груди стоячу въ дверехъ 14-лѣтну одиначку машиністы. Дѣвчина згинула на мѣсци. Оногды передъ судомъ въ Новôмъ Санчи стававъ Трояновичь обжалованый за необережне поведене зъ оружіемъ. Трибуналъ увзглядняючи всякŷ лагодячŷ обставины, засудивъ Трояновича на мѣсяць тяжкоı вязницѣ зъ постомъ що 14 днѣвъ и на вôдшкодоване за дѣвчину въ квотѣ 400 коронъ.

— **Анґлійскій** торпедовець H. M. S. Viper, що зачислявъ ся до найшвидшихъ войсковыхъ кораблѣвъ въ свѣтѣ, розбивъ ся о пôдводнŷ скалы пôдчасъ морскихъ маневрôвъ дня 5. с. м. Залогу выратували.

— **Найкрасшŷ** жнива въ Америцѣ буде мати сего року полуднева Дакота. Знатоки твердять, що пшениці уродило ся тамъ на 40 міліонôвъ, а кукурузы на 100 міліонôвъ бушлѣвъ. Такŷ гарнŷ жнива треба завдячувати т. зв. системови ириґаціи (штучному наводненю). бо тамъ также була посуха, але рôльники при помочи сего системуу могли поливати своı збôжа и огородовину.

— **Найдивнѣйшу** и мабудь одиноку въ своимъ родѣ дитину породила молода жѣнка въ италійскôмъ селѣ Араґоне коло Палермо. Сеся дитина, зовсѣмъ подôбна до чортика, бо мае заразъ надъ самыми ушима два роги, оденъ простый, другій закривленый; великŷ зовсѣмъ округлŷ очи; ротъ, що сягае майже вôдъ уха до уха; тѣло покрыте волосемъ, хвостикъ и ноги якъ копыта. Италійскŷ лѣкарѣ кажуть, що тота жѣнка задивила ся на якійсь образъ, де були намальованŷ чорты.

— **На** анґлійскимъ конґресѣ для запобѣженя ширеню ся сухотôвъ, що вôдбувъ ся въ Кембриджь (Анґлія) бувъ также докторъ Кохъ зъ Берлина. Мѣжь иншими сказавъ вôнъ, що найбôльше небеспеченьство зараженя сухотами походить вôдъ тыхъ людей, що вже мають тую страшну слабôсть, а не вôдъ мяса або молока сухôтничоı худобы. Рôвно-жь вплывъ дѣдичности не есть такъ сильный, якъ то звыкли були люде думати доси.

— **30** селяньскихъ загородъ згорѣло при кôнци м. м. въ Цѣвковѣ коло Любачева (Галичина).

— **Страшну** смерть найшло собѣ двѣ туристки, оденъ туристъ зъ Анґліи и трехъ проводирôвъ недалеко Цюриха въ Швацаріи. Є тамъ высока, скалиста и стрôмка гора Маттергоры, а вершокъ еи покрытый снѣгомъ. На сю гору выбрало ся недавно згаданыхъ 6 людей и коли були на самôмъ вершку, звѣяла ся скажена буря тай всѣхъ пôрвала на долину. Видко, що тѣла погибшихъ були рознесенŷ на кусники, бо доси ще ихъ не найшли.

— **Човенъ,** якъ кажуть, 4000 лѣтъ старый, вôднайшли на днѣ рѣки Ниль въ Єгиптѣ и пôслали его до музею Карнеґого въ Питсбурґу. Човенъ сей е 20 стôпъ довгій, 7 широкій а 5 глубокій.

— **Нѣмеччина** правдоподôбно пôднесе оплату на заграничнŷ продукты въ недалекôй будучности. Зъ проекту, котрый предложеный въ сѣй справѣ, видно, що найбôльше мае бути пôднесена оплата на заграничне збôже, а поневже Нѣмеччина не мае досыть збôжа, щобы выкормити своихъ людей, але мусить его спроваджувати зъ заграницѣ, то розумѣе ся, що цѣна збôжа пôйде значно въ гору. На тôмъ зыскають найбôльше богатŷ фармеры нѣмецкŷ, а втратять нѣмецкŷ робôтники, бо будуть мусѣли дорозше платити за хлѣбъ, безъ котрого нѣхто, хочь и найбѣднѣйшій, обôйтись не годенъ.

— **Вразъ** зъ маневрами, якŷ теперь вôдбувають ся въ Австріи и на Угорщинѣ, починають ся й нещаснŷ подѣѣ въ вôйску. Пр. дня 13. м. м. пôдчасъ вправъ 14 пол. гузарôвъ на Горячôмъ пôдъ Черновцями стала ся така страшна пригода: Одна ескадрона гнала шаленымъ чваломъ въ напрямѣ, де була нѣкимъ не спостережена велика и глубока яма. Першій впавъ въ ту яму командантъ ескадроны поручникъ бар. Понґрачь, а за нимъ множество воякôвъ, тратуючи себе взаимно. Закимъ прочŷ вояки, що ѣхали зъ заду опамятали ся и здержали конѣ, лежало вже въ ямѣ кôлькадесять воякôвъ покалѣченыхъ разомъ зъ кôньми.

Подôбне нещасте стало ся въ Дебрецинѣ, на Угорщинѣ, пôдчасъ вправъ 1 п. гонведôвъ. Однорôчный охотникъ Тибольдъ зъ 15 компаніи оглянувъ ся и станувъ, а въ тôй хвили капраль Ванай пробивъ его въ груди баґнетомъ. Тибольдъ погибъ до кôлькохъ годинъ, а Ванай зъ грижѣ збожеволѣвъ и пôйшовъ до шпиталю. Отъ и наслѣдки мілітарноı забавки!

— **Пишуть** ґазеты, що Австрія готовить ся до вôйны зъ Италіею. Въ Венезуелѣ вже сточено кôлька кровавыхъ битвъ.

Лінчували бѣлого.

Въ Smithfield, Tenn. напаствувавъ оденъ бѣлый, именемъ Davis — дѣвчину. Ся заскаржила его до суду. Пôдчасъ розправы лоеръ Davis а хотѣвъ его ратувати и привѣвъ свѣдкôвъ, що зле выражались о характерѣ дѣвчины. Тогды пріятелѣ дѣвчины впали зъ револьверами до судовоı салѣ зъ намѣромъ забрати Davis а в лінчувати. Судія утѣкъ, шерифъ и ще 3 людей, що боронили оскарженого, зôстали поранени, почѣмъ пріятелѣ дѣвчины повѣсили Davis а та подѣравили его кулями мовь сито.

— **Цѣкава** подѣя зайшла на озерѣ Суперіоръ. Недалеко мѣста Дулуть, Мінн. находивъ ся на озерѣ досыть великій островъ, покрытый грубымъ лѣсомъ и корчами, засѣяный травами, цвѣтами и взагалѣ дуже буйнôю ростинностію. Называвъ ся вôнъ Steamboat Island и бувъ знаменитымъ пристановищемъ для такихъ, що ѣздили на прогульку и для рыбакôвъ. Всѣ однакъ здивували ся немало, коли дня 2. с. м., по бури, що на озерѣ скаженѣла, островъ пропавъ, мовь камѣнь въ воду... Днесь на тôмъ мѣсци слѣдно лишь кôлька скалъ и бôльше нѣчого.

— **Динамітъ,** якимъ розсаджувано скалы при будовѣ желѣзничоı лѣніи пол. до Canadian Northern, недалеко Sturgeon Falls, Man., выстрѣливъ за вчасно и забивъ на мѣсци 3. робôтникôвъ, а 7 покалѣчивъ. Можливо, що такъ забитŷ, якъ и покалѣченŷ суть Галичанами, бо ихъ найбôльше працюе при будовѣ желѣзничихъ дорôгъ.

— **По** знесеню контрактовоı роботы на Гаваяхъ, тамошнŷ плянтаторы стали оглядатись за дешевымъ робôтникомъ и спровадили споре число людей зъ Порто Рико, але тŷ не сповнили ихъ надѣй. Теперь тŷ самŷ плянтаторы хотять спровадити собѣ Филипинцѣвъ. Певна есть рѣчь, що робôтникôвъ на своı плянтаціи могли бъ они легко достати и близше пр. въ Спол. Державахъ, але бѣда, що плянтаторы не хотять дати робôтникамъ за ихъ тяжку працю вôдповѣдноı платы. Здае ся, що такъ дешевыхъ робôтникôвъ якъ Хинцѣ, що робили за контрактомъ, а котрыхъ теперь не вôльно бôльше спроваджувати на Гаваѣ, они не знайдуть на цѣлôмъ свѣтѣ.

— **White** Star лінія, що курсуе мѣжь Ливерпуль (въ Анґліи) а Ню Йоркъ, выбудовала новый корабель, що звесь Celtic, а есть 700 стôпъ довгій, 75 широкій и 45 глубокій. Не ѣде вôнъ дуже скоро, але за те есть дуже сильный. Є се найлѣпшій теперѣшный корабель. Людей може помѣстити 2.859.

— **Експльозія** ґазоліны при ул. Локустъ въ Філядельфіи, Па. знищила дня 5. с. м. до самыхъ основъ 6 великихъ каменицъ, а многихъ людей привела до утраты житя або здоровля. Зъ пôдъ звалищь домôвъ выдобули до теперь 10 трупôвъ и 60 людей тяжко покалѣченыхъ.

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
„ „ „ оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ	$2.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA"
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру достанете вôдъ почтаря або аґента на експресовôмъ офісѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнй грошей достати.

БЕЗЪИМЕННЫХЪ ДОПИСЕЙ НЕ ПРИНИМАЕМО.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Деревлянй фільозофы.

Чи вы знаете, добрй люде, що то суть деревлянй фільозофы? Якъ не знаете, то я вамъ поясню. То, уважаете, така людина: Маете у себе братскій мітинґъ и радите тамъ надъ своими справами. Мітинґъ вже скôнченый, люде повыходили зъ салѣ, а вашъ краянъ, най ему буде на имя Афтанъ Пшикъ, зачинае выкрикувати на предсѣдателя братства та на другихъ урядникôвъ, що они злодѣ, що въ братствѣ нема найменшого порядку, що найлучше было бы заснувати друге братство и т. д. „Поспытайте вы того Пшика, чи мае вôнъ якй доказы на те, що сказавъ, то вôнъ, розумѣе ся, часто густо не маючи ихъ, ажь слину зъ устъ точить, а злобить ся, а клене всѣхъ и вся: Нема порядку тай нема порядку въ братствѣ. »Чого той чоловѣкъ хоче?« — поспытаете. Вôнъ хоче, щобы люде не забули, що жіе еще якійсь Афтанъ Пшикъ котрый не есть дуракомъ якъ другй, а мае повну голову самои деревлянои фільозофіи.

* * *

Въ вашôй громадѣ нема примѣромъ школы. Тямучй люде вôдчувають доймаючо бракъ такои преважнои институціи, сходять ся тай придумують, якъ бы то та де бы то побудувати будынокъ на школу. Въ тôмъ стае Афтанъ Пшикъ и докидуе свое поважне словце: — То повиннй вы були вже давно зробити.

Люде ухвалюють складку, выбирають колекторôвъ и вôдходять домôвъ.

Афтанъ Пшикъ йде до салюну, або до котрого зô своихъ краянôвъ и зачинае фільозофувати:

— Або то они поставлять школу, якъ ся належить? Они певно побудують еи на другôмъ кôнци мѣста, а я хочу, щобы була въ мѣстѣ.

— Та тихо, куме Пшикъ — зацитькуе его дехто — перше збираймо грошѣ, а тамъ вже побачимо, якъ собѣ започинати зъ будовою. А Пшикъ не дасть ся збити зъ пантелику, а торочить свою деревляну фільозофію дальше:

— Най кождый тôлько дасть, що я вже надававъ ся, то побудуемо церковь и школу зъ золота. О, теперь я не дурный, не дамъ анѣ цента, ажь побачу, що буде якій порядокъ.

* * *

Якъ такихъ Пшикôвъ знайде ся, — пекъ имъ тацуръ, — бôльше въ громадѣ, то всяка громадска робота йде дуже пиняво. Часами и те, що вже есть, якъ церковь и парохіяльный дômъ, не можна выплатити, бо деревлянй фільозофы не дадуть. Але часами и они притихнуть, але лишъ на те, щобъ вôдпочинути и при першôй лучшôй нагодѣ загорлати еще бôльше. Неразъ въ церковнôй касѣ трохи закоротко зъ грôшми, бо робота йшла планше. Тогдѣ деревлянй фільозофы, замѣсть зарадити лиху, починають тѣшити ся и бити въ долонѣ зъ радости: »А то добре, ажь теперь прійде конець, пойде церковь на бубенъ. А не казавъ я...... добре имъ такъ..... не слухали мене....« и т. д.

Такй деревлянй фільозофы нѣчимъ нѣколи не вдоволенй, всѣхъ уважають за дурнѣвъ, за злодѣвъ, але натомѣсть до жадной роботы рукъ не приложать, нѣчого не хотять. Они лишь горлають, абы люде могли бачити, що ось то они не такй якъ другй, що въ цѣлôмъ ихъ тѣлѣ самъ розумъ, але якійсь такій вôдмѣнный, що нѣколи не хоче порадити другому того що треба, але все те, чого не треба, або не можна. То суть деревлянй фільозофы, якихъ мѣжъ нами богато. Се суть колоды въ нашихъ американьскихъ рускихъ громадахъ.

С. М.

О літеры.

Декотрй нашй люде дуже противнй фонетицѣ. Они не противнй сему родови письма задля науковыхъ причинъ, анѣ задля практичныхъ, а противнй задля свого політикерства. Они думають, що фонетика есть противна »рускому« духови, а то й цѣлôй »святôй« Руси. Русь же у нихъ есть все, що мае одинаковый зъ верха обрядъ »рускій«. Они думають, що Москалѣ такй жь Русины, якъ и мы, та що коли Русины и Москалѣ мають подôбный »рускій« обрядъ, то они повиннй мати и уживати тй самй літеры. Така думка не бере въ рахубу сего, що наша мова а московска цѣлкомъ не тй самй, анѣ сего, що обрядъ релиґійный а письмо не стоять зъ собою въ жаднôй звязи. Тй люде не видять, що обрядъ вôдносить ся до Бога, а письмо мае стислу звязь зъ людскою мовою, значить изъ звуками, якй выдае людске горло.

Они о тôмъ анѣ не думають. Они думають, що Русь мусить итти разомъ зъ Москвою на Польщу, котра всюды утискае „бѣдну" Русь, и мусить побити ту Польщу . . . . . літерами.

И то літерами мусить побити Польщу, а не чимъ иншимъ. Бо чимъ же побе? Наукою? Єѣ на Руси нема (бодай въ розумѣню »політикера«, котрый о науцѣ нѣколи нѣчого не чувъ). Просвѣтою? Також нѣ, бо чи якъ може бути на свѣтѣ инчій розумъ, якъ етимольоґичный? Анѣ высшою религіею, анѣ чеснотою Русь (посля понятя »політикера«) не може побити Польщѣ.

Остають только літеры, »свята« кирилиця, котра якъ правдивый патронъ »бѣдной« Руси въ небесахъ сіяе, и якъ правдивый начальникъ »святои« Руси веде ту Русь до бою зъ польскими літерами, отже и зъ самою Польщею.

Въ тôмъ бою рускй літеры мусять перемочи польскй. Конечно. Ихъ є больше, а по друге мѣжъ рускими літерами суть старй вояковники, якъ є, v, оу, якихъ Польща не мае.

А все зроблять літеры. Славни сыны Руси можуть бути подлыми, безхарактерными, нерозумными, невченными — се въ бою зъ Польщею, після понятя »політикера«, нѣчого не значить. Абы Русь только своя літеры сохранила, а она побѣдить всѣхъ своихъ ворогôвъ.

Якъ же глупо, якъ безмѣрно по дурному судить справы житя и смерти премудрый рускій »політикеръ«!

Нѣ! чогось подôбного не можна знайти въ жаднôмъ народѣ, хоть бы якъ бѣднымъ вôнъ тамъ и не бувъ. Въ насъ літеры важнѣйшй вôдъ живои мовы, вôдъ живыхъ людей.

Мы волимо, щобы літеры жили, якъ щобъ нашъ народъ жывъ и розвивавъ ся.

Мы волимо, щобы літеры, простй значки нашои прекрасной, хочь и небогатои мовы, панували надъ нами, а не щобъ мы панували надъ літерами.

Мы волимо вмерти, незнаючи світовы и темнй, якъ позволити на те, щобъ выкинути кôлька непотрѣбныхъ буквъ.

Мы волимо сварити ся, якъ початковй школяре, о те, якъ намъ писати, о много радше, якъ братись хочь бы по примѣру нѣгрôвъ до прожиточныхъ ремеселъ, промыслу, науки.

Выразно пропадаемъ, гинемъ, а не кричимо; спасайте насъ, хто въ Бога вѣруе, а кричимо: спасайте нашй літеры, бо хоть они зôстануть, якъ мы пропадемо.

ОБРАЗОКЪ сей показуе входъ въ „Улицѣ Мексика". Улиця Мексика, се величезне забудоване на выставѣ въ Buffalo, N. Y., внутрь которого можна бачити жите нынѣшныхъ Мексиканцôвъ. Суть тамъ хлопы и жены мексиканскй, продають всѣлякй мекс. выробы, овочъ, цвѣты. 6 ресторацій, мексиканьска музыка, ихъ театры, представленя, можна бачити ихъ весѣля, танцѣ и національный спортъ мексиканьскій борбу зъ быкомъ. Также выставленый представляючихъ жите рôжныхъ народôвъ, якъ Индіанôвъ, Ескимосôвъ, Филипинцѣвъ, Гавайцѣвъ, тутешныхъ нѣгрôвъ зъ часôвъ невольництва, Италійцѣвъ, Хинцѣвъ, Японцѣвъ и дикихъ, напôвголыхъ нѣгрôвъ африканьскихъ, а на выставѣ въ Buffalo, больше. Звидѣти тй всѣ краѣ, народы, коштувало бы много гроша и не се не стати хиба богатыхъ людей, дяктого кождый хто лишь може, повиненъ бы поѣхати на выставу до Buffalo, и кромѣ многихъ цѣкавыхъ рѣчей побачити жите рôжныхъ народôвъ, а се певно выйде вму не на шкоду, але на науку — отже корысть.

Задля того, що Польща такихъ літеръ не мае, мусить програти. Она не зможе вытримати тои горячки, о яку еѣ причинять рускй літеры, и мусить згинути.

Але бôй буде тяжкій. Бо Русины не заразъ догадають ся попросити старыхъ борцѣвъ о волю нашого народа, е, v, оу, а будуть задоволовати ся зразу ъ-омъ, ятемъ, и запечныхъ ы.

Черезъ те Польща буде якійсь часъ ликовати. Певна однакъ своеи побѣды, одного ранку заспить на літерахъ, и не пробудить ся ажъ тогды, коли давнй рускй літеры не затрублять до остатного бою. Польща схопить ся..... и заплаче надъ своими дѣтьми-літерами. А Русь тогды въ лицарскôмъ блеску давныхъ бояръ загремить до Польщѣ: поддавай ся проклята, анѣ вбю... А Польща пролебедить: поддамъ ся. И поддасть ся, якъ стара грѣшниця... Рускй літеры зновъ затрублять, але тôлько самй давнй, якъ v, е, ъ, ы, ѣ. И Польща скурчена въ трое пôйде зъ своими літерами поза рускими. И вѣковый бôй скончить ся.

Русь зацарствуе всюды, и прокинесь давна слава, и надъ цѣлою Русею засяе.

Очевидно, при такихъ обставинахъ, смерть на насъ не може чекати; мае-жь бо вже готовй жертвы смерти, безъ житя, безъ головы, безъ розуму.

Павло Тимкевичъ.

СВОГО часу подала „Свобода" новинку про скандалъ, якій мавъ выйти мѣжъ рос.-православнымъ епископомъ а п. Еммою Соколовою. „Свѣтъ" закинувъ, що се брехня, але не давъ жадныхъ доказôвъ. „Свобода" не могучи доказати правды сеи звѣстки (она не была еѣ власна, а лишь повторенемъ того, що писала друга газета) сейчасъ подала ему жерело звôдки еѣ взяла. Однакъ, коли „Свѣтъ" написавъ брехню про мене и другихъ нелюбыхъ ему попôвъ и я закинувъ ему, що брехня, то „Свѣтъ" не поставивъ доказôвъ своихъ, але сказавъ, що выказати жерела звôдки взявъ еѣ вѣсти хотяй говоря его властными словами, на нѣмъ лежитъ моральна повинность „дати отвѣтъ" за се, бо черезъ него ся брехнѣ идуть дальше мѣжъ людей.

Що больше, „Свѣтъ" твердить, що „вôнъ може и не доказати нѣчого, но правды то нисколько не нарушитъ..." (!?) Се варта собѣ добре запамятати. „Свѣтъ" може на пôдставѣ рôжныхъ „слуховъ" писати що схоче о людяхъ и хотяй не зможе доказати правды написаного, то вôнъ не брехунъ и се правды „нисколько не нарушить." Вôнъ навѣть „не обовязаный доказувати тую правду, бо говоривъ не вôдъ себе, а писавъ „носятся слухи." Се дуже добрый способъ. Скôлько разы чоловѣкови не подобаесь хто-небудь, вôнъ може написати публично, що Н. Н. сакій-такій, злодѣй, чи тамъ що, ну и конець. Мати на се доказы, що такъ справдѣ есть — не потреба — выстарчить лишь додати „носять ся стухи" и справа скôнчена. Се, если-бъ хто хотѣвъ поступати после морали „Свѣта." Та мабуть ся мораль дуже далека вôдъ загально принятои и писати рѣчи, шкодячй другимъ на ихъ славѣ, лишь на пôдставѣ вѣры въ слухи, се що найменче — неумѣстно. Тôлько загально.

Специяльно-жь скажу „Свѣтови", що минувшого разу я подавъ ему жерело, зъ котрого вôнъ мôгъ довѣдатись певно, чи я мавъ намѣръ ити до Northampton або нѣ, и то ще „въ перегоны." Я подавъ имя чоловѣка мешкаючого въ Нортгемптонъ, головного куратора, котрый буде лѣпше сю справу знати, якъ хто иншій пр. чоловѣкъ жіючій въ Ню Йорку, або не стоячій такъ близько до сеи справы. Єсли и се „Свѣтови" не выстарчае, то може о правдѣ переконатись на мѣсци мѣжь тамошными людьми, зъ котрыми я сходивъ ся и бесѣдувавъ. Ихъ имена я вдячно подамъ.

Такъ само що до числа „недовольныхъ" мною, котре „росте", може „Свѣтъ" переконатись пріѣхавши до Олифанту. Щобы заспокоити „Свѣта" далеко сягаючу цѣкавôсть, скажу, що я въ Олифантѣ не 4—5, але 3½ року, та що церковь не выплачена за о. Обушкевича, а доперва въ марцю 1900.

Вы ще пытаетесь чимъ, кимъ и длячого „Свѣтъ" стараесь сѣяти невдоволене? Єли такъ, то прочитайте ще разъ свои писаня, тй, въ котрыхъ „Свѣтъ" обзываесь о галицкихъ попахъ, „Свободѣ" и т. п. а бодай 22. число „Свѣта", где на пôдставѣ слуховъ (по лемкôвски поплеты) заключаете, що мы народъ дуримо и дремо безъ кôнця.

На питане дотычно „кôлькохъ радикалôвъ", знайдете вôдповѣдь — въ ихъ дѣлахъ.

И. Арданъ.

P. S. Мушу на сѣмъ мѣсци перепросити пов. читателѣвъ за те, що занявъ такъ богато мѣсця вôдповѣдею »Свѣтови«. Я бъ бувъ не робивъ сего, если бъ ся справа дотичила лишь мене самого и не мала ширшого значѣня. На будуче сего не буде, разъ тому, що кождый, хоть троха розумный чоловѣкъ, переконавъ ся, що »Свѣтъ« воюе передовсѣмъ противъ галицкихъ попôвъ и »Свободы«, (се, такъ бы сказати, его задача), а не кого другого, а по друге тому, що »Свѣтъ« опирае свои выводы на вѣрѣ въ »слухи«.

И. А.

Дописи.

23. Липця, 1901 р. (13).

З України.

Ще недавно наше село жило собі жістею невгаваючою анї в день, анї в ночи Довгій душний лїтковий день, важкої хлїборобської працї, невимовно втомлює людину, але і коротка лїтня чудова ніч, яка змінює його, не втихомирювала нашого люду.

Фізична, хоч би й яка важка праця поруч психологічній бадьорости анї на гич не знесилює людину і навпаки людина хвора психічно і без ніякої працї безмічна е, а через те і нї до якої працї незгідна. Не диво-ж, що наше село, працюючи важко в день і в ночи не спочивало. Від зорі до зорі наше село бучно бенькетувало. Невпинні шуткуваня, голосні реготаня, веселі дївочі і парубочі вигуки, та сольові і гуртові пісні, часове сперічаючи ся, та навить і забиваючи соловейків, лунали аж аж і поза село кожде далеко!

Таке наше село гарнопрегарно, хоч і не на своїй мові, описав Гоголь і інчі письменники навіть чужі нам і по роду і по слову.

Нашу Україну ввесь сьвіт взивав, що до музичности еї, найбільше вокальної, другою Італїєю! Але то було колись. Було колись! Зараз же то наше село хоч і не хоче, а спить в ночи. Мертво в йому тепер, глухо, сумно. А знаете через віщо таке переіначіне, знаете ви, що примушуе наш люд до такої мертвечини? Та вже-ж не що інче, як тільки не та некультурна міч наших темних панувателів...

З того часу, як державний российський уряд заснував по селах поліцийних своїх агентів, тих »урядників«, так наше село і змертвіло.

— Гулянки, пісні, жарти, і взагалї які-б то не будь розваги, то речі незаконні, то баламучене загального спокою!

Від разу згвалтували всї урядники і нумо розганяти, ганяти ся, хапати й у холодну замикать селянську енерґію, — ту молодїж села, яка бадьорила собою й старих своїх. Та холодної було ще й мало задля них! Тягли їх за ті веселі пісеньки іхнї і по судах, по мирових судях, та земських начальниках Й як робучим часом хлїбороба, коли кожду годину треба лїчити на вагу золота, протягнють до суду верстів за 25 – 30 чи й більше кого, та днів 2—3 у його на те згине, та ще й кара потім, то й у самого що найжвавійшого до віку гинула хіть не то що коли сьпівати, але і слово голосно мовляти на дворі. Пробували було вулиці зіходити ся де за селом, по гаях яких чи левадах, але урядники аж спортативно, засїдаючи, підстерігаючи, ловили й там й усюди жите-радістних людей. Й нарешті зараз незвичайна деморалїзация панує над нашим селом, а через те воно і мовчить страховинно, зловіще мовчить, а сьліпі сатрапи наші нічого не бачуть, вони раді, що добили ся того, що нічого не чують...

Страшне наше теперь село, мертве воно й як би не собаки ще, то і зовсїм могила б з його була. Собаки ті ще тільки і віджививляють троха його. Але коли б ті кому відати об тому належить, до собак наших українських не дібрали ся-б ще! Чого доброго, а цього чекати то можно по всяк час від них...

Українець.

Зъ Джерзи Сити, Н. Дж.

Руска школа — то будучность Руси американьскои. Яка молодѣжь — такій буде и народъ. Якъ бы насъ за молоду були въ краю лѣпше учили, то и намъ тутъ на чужинѣ було-бъ лѣпше. Нашй люде майже инстинктовно вôдчули потребу школы и всѣ посылають свои дѣти до школъ анґлійскихъ; але вже передъ кôлькома лѣтами пôзнали, що и рускои школы потрѣбно, бо инакше рускй дѣти вôдчужили бъ ся вôдъ своихъ родичѣвъ, вôдъ своеи вѣры и церкви. У насъ вже 4 роки правильно провадить ся руска школа.

Якъ попередныхъ лѣтъ такъ и сего року школярѣ нетерпеливо ожидали испыту. И дочекали ся. Дня 30. юлія б. р. въ хорошо прибранôй гали були зôбрали ся всѣ дѣти школьнй числомъ 70, велика часть зô своими матерями; на жаль батькôвъ повинно було бôльше явити ся. Серце кождого радовало ся, якъ то красно дѣти по руски щебетали и добре вôдповѣдали на пытаня зъ катехизму, бібліи (при помочи образкôвъ), зъ читаня зъ ґеоґрафіи, зъ рускои історіи, зъ історіи натуральнои, зъ гігієны (науки о здоровлю), а при тôмъ майже кожда дитина щось деклямовала по руски. Разомъ и поединчо спѣвали кôлька народныхъ пѣсень. Пріемно було слухати, якъ опôсля дѣти вôдспѣвали цѣлый тропарь на всякое прошеніе: »Помилуй насъ Господи, помилуй насъ«, а найстаршій и найлучшій школяръ Тимко Сандовичъ на память выголосивъ апостола на всякое прошеніе. Зô старшихъ дѣвчатъ найлучше учили ся Юлія Криницка и Марія Ткачикъ. Дѣтей пытавъ о. Н. Пôдгорецкій. Зъ предложеныхъ всѣми дѣтьми взôрцѣвъ писаня була способнôсть переконати ся, що многй школярѣ и школярки красше по руски пишуть, нѣжь многй ґімназіясты въ краю. Майже всѣ менчй дѣти (зъ выимкою трохъ) пôдписали вже свое имя и назвиско на таблици по руски. — Старшй дѣти писали прôбки рускихъ листôвъ до старого краю и адресовали по руски, лишь на горѣ писали лат. літерами: Austria, Galicia.

Словомъ, всѣ вôдповѣди выпали якъ пайлучше и всѣ присутнй диновали ся, якъ то можливо, щобы такй маленькй дѣти такъ скоро всего научили ся.

На испытѣ були такожь старшй дѣвчата и хлопцѣ, що еще тамтого року були покôнчили руску школу, а лишь разъ въ тыждень ходили на повторяючу науку. Й они добре вôдповѣдали на ставленй имъ пытаня. За такъ красный успѣхъ належить ся головно признане мѣсцевому дяко-учителеви п. А. Зволиньскому, и есть надѣя, що п. учитель разомъ зъ нашимъ душпастыремъ при дальшôй невтомимôй праци нашу руску школу еще лучше розвинуть. Єсть надѣя, що въ новôй церквѣ (школѣ) буде найменше 150 дѣтей школьныхъ значить за 2—3 мѣсяцѣ.

Нашь священникъ учивъ на весну черезъ пару мѣсяцѣвъ старшихъ неписьменныхъ читати и писати; тй що ходили пильно, якъ Андрѣй Тарбай (20 лѣтъ), Ив. Жарскій (35 л.), днесь умѣють написати и вôдчитати всякй цифры, тай по руски пôдпишуть ся и читають повъ букваря. Одна бѣда, що мало нашихъ людей дбае о утримане школы, бо за 4 роки наша школа мае выдатку около 1000 дол. Але есть надѣя, що нова церковь и своя школа всѣхъ людей оживить лучше и не тôлько мѣсцевй, але и доколичнй парохіяне будуть свои дѣти посылати до нашои рускои школы.

На закôнчене додамъ, що при кôнци испыту всѣмъ дѣтямъ роздавъ мѣсцевый священникъ надгороды въ книжкахъ и образкахъ, а закôнчено »айскрімомъ«, котрымъ зôстали щедро обдѣленй не тôлько дѣти, але и прочй зôбранй.

Гость.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА."

Справоздане касове „Р. Н. Союза" за мѣсяць Юлій, 1901.

Ansonia, Conn. Братство св. Петра и Павла	$38.80
Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	10.84
Belle Vernon, Pa Бр. Пр. Богородицѣ	34.85
Buffalo, N. Y. Бр. св. Іоана Хрестителя	12.46
Breslau, Pa. Бр. св. Андрея (юній и юлій)	33.97
Charleroi, Pa. Бр. Сошест. св. Духа	29.85
Eleonora, Pa. Бр. св. Арх. Михаила (юн. и юл.)	45.91
Elmira Heights, N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	6.60
Glen Lyon, Pa. Бр. св. Петра и Павла	15.40
Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	—
Irwin, Pa. Бр. св. Мих. Арх.	13.07
Jessup, Pa. Бр. св. Петра и Павла	21.37
Jersey City, N. J. Бр. св. Петра и Павла	—
Lansford, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ (юн. и юл.)	127.48
McAdoo, Pa. Бр. Покр. Пр. Богородицѣ	62.47
Mayfield, Pa. Бр. св. Кирила и Методія	31.34
„ Бр. св. Іоана Хр.	48.85
„ Бр. св. Бориса и Глѣба	10.35
„ М. Р. Н. С.	36.25
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	39.60
„ Бр. св. Петра и Павла	32.23
Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. Іліи	8.32
Northampton, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ (юній)	75.15
Old Forge, Pa. Бр. св. О. Николая	8.58
„ М. Р. Н. С.	3.02
Olyphant, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	112.32
Pittsburg, Pa. Бр. св. О. Николая	213.10
„ Бр. дѣвоче	—
Priceburg, Pa. Бр. св. Василія Вел.	63.41
Plymouth, Pa. Бр. св. Петра и Павла	29.17
Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	9.80
Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	13.96
Sayre, Pa. Бр. Благовѣщеня Пр. Бог.	6.60
Scottdale, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	9.01
Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	11.34
„ Бр. св. Кир. и Мет. (юн. и юл.)	238.66
Shenandoah, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	40.59
St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богор.	24.75
St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	44.37
Soldier, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	4.20
Scranton, Pa. Бр. св. Іліи Прор.	17.82
Syracuse, N. Y. Бр. св. АА. Петра и Павла	28.52
Simpson, Pa. Бр. св. Василія Вел.	27.03
Trauger, Pa. Бр. св. Петра и Павла	29.40
„ Бр. св. Іоана Хрестителя	35.94
Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	23.53
Waterbury Conn. М. Р. Н. С.	—
Whitney, Pa. Бр. Трехъ Святителей	22.64
West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Бог. (май)	18.50
Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	31.30
Carnegie, Pa. Бабей Терентій	2.10
Нищотъ Дмитро (Trauger, Pa.)	2.10
Freeman, W. Va. Ив. Рогаль	4.35
З. Пастернакъ (Laurel, N. Y.)	3.00
Бендашъ Гелена (Trenton, N. J)	3.00
Grindstone, Pa. Члены	8.00
Edwardsdale, Pa. Члены	4.70
Разомъ:	**$1829.97**
Було въ касѣ	$12272.79
Доходъ въ Юлію	1829.97
Всего доходу въ Юлію	**$14102.76**
Розходъ въ Юлію	1416.48
Остає въ касѣ	**$12686.28**
Зъ того депонитовъ	$2563.54*)
Фондъ желѣзный	8674.88
Фондъ розпорядимый за Юлій	$1447.86

*) Зъ депонитовъ выплачено въ юлію $300 п. Ерви Прибула въ Шамокинъ, Па.

Алек. Шлянта, касієръ. Д. Пирчь, секретарь.

Въ другой половинѣ Юлія с. р. приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючи нови члены:

Yonkers, N. Y. Число въ гол. книзѣ

Гаврилчакъ Ив.	1093
„ Василь	1093

Auburn, N. Y.

Полянскій Мих.	1484

Mt. Carmel, Pa.

Ваньо Стефанъ	465

Pittsburg, Pa.

Манцѣвскій Авт.	1804
Гумецкій Антонъ	655
Дзюрій Спиридонъ	1805
Тылявскій Волод.	1805

Whitney, Pa.

Заржичный Франкъ	398

McAdoo, Pa.

Вовчакъ Грицъ	399

Bellevernon, Pa.

Евусякъ Грицъ	26

St. Clair, Pa.

Качмарчикъ Семенъ	291

Mayfield, Pa.

Гурешъ Петро	30
Климишъ Илько (зъ м. мая)	893
Серякъ Стеф.	2197
Давбнчакъ Кляра	2198

Shamokin, Pa.

Лучковень Теодоръ	373
Ватнеръ Петро	326

Lansford, Pa.

Борухъ Ив. (зъ мая)	867
Иляшикъ Йосифъ (зъ мая)	2191
Добошъ Филько	2191

Mayfield, Pa. Бр. св. Бориса и Глѣба.

Малецкій Ив.	2192
Уранъ Луна	2192
Иванинъ Анд.	2163
Гуглый Петро	2193
Серафинъ Мих.	2194
Гела Микола	2194
Серафинъ Анд.	2195
Сенько Романъ	2195
Телехъ Стеф.	2196
Гадзинскій Павло	2196
Юрковскій Петро	2197

Квитъ

Я, нижше подписаный, признаю, що вôдобравъ-емъ вôдъ „Р. Н. Союза" 100 долярôвъ за утрату одного ока. За скоре вышалчене дякую.

Михаилъ Гула.

Lansford, Pa., July 11, 1901.

Свѣдки: Левъ Мовѣта. А. Добошъ.

Безъ вступного

до „Р. Н. Союза" буде приниматись членовъ въ мѣсяцю Октобру с. р.

Д. Пирчь, секретарь.

Хотячи приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касієра:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И уведомлять секретаря пôдъ адресою:
D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядникôвъ „Союза", нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCHEVSKY, 10 May str. Ansonia, Conn.

НОВИНКИ.

— **Памятайте на „Руско-Народный Домъ Еміграційный въ Америцѣ" и высылайте жертвы до касієра пôдъ адресою:** MR. LAZOR SYROTIAK, 42 Washington st., YONKERS, N. Y., а заразомъ увѣдомьте о тôмъ секретаря пôдъ адресою: MR. K. KIRCZOV, 140 Essex Str., JERSEY CITY, N. J.

— **Смѣлои** и великои крадежи допустивъ ся злодѣй именемъ Winter въ фабрицѣ, де вôдливають и перетопляють золото, недалеко Санъ-Франсиско, Калиф. Золото зъ тои фабрики, повôдливане въ невеликй штабы, складано въ незвычайно сильнôмъ маґазинѣ, котрый до половины бувъ выкопаный въ земли, его дахъ и стѣны покрытй грубою желѣзною бляхою, а навѣть пôдлога выложена дуже сильными камѣнными плытами. Та злодѣй на все найшовъ способъ: пôдкопавъ ся пôдъ маґазинъ, выняв одну плыту зъ пôдлоги и взявъ собѣ гарненько за 300 тысячь долярôвъ золота. Злодѣйства довершивъ вôнъ лишь самъ; цѣла робота взяла ему часу 44 днѣвъ. Украдене золото пуставъ въ море недалеко берега, щобы его пôзнѣйше звôдтамъ выняти. Кажуть, що злодѣй сей не буде тяжко караный длятого, що признавъ ся, а може ще достане добру нагороду.

— **Не** у Львовѣ, якъ мы мыльно подали за анґлійскими ґазетами въ 31. ч. »Свободы«, але въ Мостахъ великихъ завалився оденъ дôмъ и убивъ двохъ робôтникôвъ, 31 людей покалѣчивъ. Катастрофа наступила въ часѣ направы дому.

— **Польского** шляхтича Генрика Потоцкого арештовано оногды въ Будапештѣ и осаджено въ »Ивановôй хатѣ« за великй опустка, якъ фалшоване векслѣвъ и т. д.

— **Судъ** въ Фибурзѣ засудивъ недавно двохъ ґімназіястôвъ на 2 лѣта вязницѣ. Яко причину свого злочину подали обжалованй се, що хотѣли мати довшй феріи (вакаціи), коли згорить ґімназія. И теперь ихъ мають ще довшй, якъ бажали...

— **Повѣсивъ** ся 29. юлія с. р. Вас. Ахтимійчукъ въ арештѣ въ Stony Mountain, Man., въ Канадѣ. Причина, длячого небôщикъ такъ зробивъ — незвѣстна. Вôнъ повѣсивъ ся на дверяхъ своеи цѣлѣ при помочи ручника. Такъ доносить ґазета дофіньска Weekly News, зъ 31-ого юлія.

— **Нашй** выданя, навѣть такй невиннй якъ »Руско-англійскій провôдникъ«, цензура російска не хоче пускати и то такъ до редакцій часописей, якъ и до приватныхъ людей. Рекомендованй посылки звертають намъ назадъ. Нехай се служить поясненемъ, для интересованыхъ, на пытане, чому нашй выданя ихъ не доходять.

— **До** 31. юлія вôдвидѣло выставу въ Buffalo 2.724,908 людей.

— **Російске** мѣсто Витебскъ выгорѣло дня 7. с. м.

— **Страйкъ** сталевый потаъ ся. Президентъ Shaffer вôдъ Amalgamated Association видячи, що сталевый тростъ хоче взяти робôтникôвъ пôдъ ноги, выдавъ розказъ страйкувати. Въ Питсбургу, Микисспортъ и другихъ мѣстахъ робôтники справують ся добре и выйшли на страйкъ, за те робôтники зъ пол. Чикаґо, Joliet й Milwaukee хотяй належать до юніи, але роблять дальше. Тростъ пускае рôжнй страхи, що замкне деякй фабрики на все, перенесе до иншого мѣста и т. д., але то все лишь страхи.

— **Правительствене** справоздане выказуе, що серочна посуха въ Америцѣ заподѣяла рôльникамъ на 169,830,198 дол. школы.

— **Въ** стейтѣ Канзасъ повстала сего року юнія робôтникôвъ, що працують на фармахъ. Наслѣдки сеи юніи вже видно, бо коли давнѣйше робôтники заробляли $2.00, то теперь заробляють $2.50 на день, котрый числить ся вôдъ всходу до заходу сонця.

— **Позаякъ** многй выдавництва, що мають на цѣли не ширене просвѣты и рôжныхъ вѣдомостей, але рекляму для поодинокихъ бизнесôвъ, надъуживали таной почты американьской и выдавали себе за ґазеты, то почта выдала розпорядженє, котрымъ мабуть запобѣгне сего рода надъужитямъ, заощадить выдаткôвъ державѣ, а може знижить цѣну листовыхъ значкôвъ зъ двохъ на одного цента.

— **До** комісіи, що мае рѣшати о шкодахъ якй потерпѣли люде зъ причины испаньско-американьской вôйны, вплынуло доси 130 поданъ. Зъ тыхъ лишь 10 жадають меншого вôдшкодованя якъ $50.000, всѣ решта жадають бôльше, а одна претенсія выносить оденъ и чверть міліон. доляр.

— **Забивъ** ся при зôскакуваню зъ трену Михайло Феро, въ Elmira Heights, N. Y.. Феро ѣздивъ на фрейтренѣ вразъ зъ другими робôтниками що рана зъ Elmira до Elmira Heights и всегда зôскакувавъ щасливо, але тымъ разомъ спôткало его нещасте. Небôщикъ походивъ зъ Начиньова, земплиньской столицѣ, мавъ 33 лѣтъ и зôставивъ жену и 5 дѣтей. До жадноѝ орґанізаціи не належавъ и до рускости не признававъ ся. На похоронъ поскладали ся люде. Нехай-же кождый вступае до братства и до »Союза«, а не жалуе тыхъ пару центôвъ мѣсячно на таку рѣчь выдати, бо нещасте ходить не по лѣсѣ, але по людяхъ. И. Т.

— **Всѣхъ,** кому на тôмъ залежить, отсимъ повѣдомляю, що моя теперѣшна адреса есть: Rev. Nestor Dmytrow, Box 58, Northampton, Pa.

— **На** филиппиньскихъ островахъ жіе рôдъ бѣлыхъ муравлѣвъ, що нищать всяке мягке дерево кромѣ кедрины. Коли Американцѣ выслали свое войско на Филипины, то забрали звôдси также дерево для выбудованя найконечнѣйшихъ будынкôвъ. Будынки сй бѣлй муравлѣ такъ поѣли, що невдовзѣ они зовсѣмъ розсыплють ся. Въ виду сего Американцѣ мусять уживати теперь на будову филипиньского дерева, котрого муравлѣ задля его твердости не ѣдять.

— **Невдовзѣ** выйде въ Ню Йорку книжка п. з. »Мудрий Монах і Цар Микола II.« історична поема С. Прозори. Набути буде можна по цѣнѣ 15 центовъ за штуку у автора, котрого адресъ: O. Prozora, c/o E. Osserman, 142 E. 4th Str., New York, N. Y.

— **Мати** нѣмецкого цѣсаря, вдова по цѣсарю Фридерику, умерла дня 5. с. м.

— **Екскуршенъ** до Мавнтейнъ Парку на доходъ рускои церкви въ Forest City, Pa. вôдбуде ся въ Четверъ 29-го Августа, 1901.

Просьба

до всѣхъ Братей Русиновъ и Славянъ, о ласкавый дяръ, на маючу ся построити нову церковь изъ твердого матеріяла въ Устью русскôмъ (на Лемкахъ въ Галичинѣ). Прибѣгнути къ сей умилительной просьбѣ, поводують тіи обстоятельства: 1. Устье русске есть осередкомъ Лемкôвщины, той пôдбескидскои стороны, изъ котрой найбôльше нашихъ Русинôвъ Лемкôвъ въ Америку выемигровало. 2. Въ тôмъ селѣ при церкви тамошней, дуже старой и малой, ôтбываются рôкъ-рôчно два отпуста. 3. Суть призволены ярмарки. 4. Єсть тамъ почта, постерунокъ жандармеріи, и неодолгій часъ прибуде стація желѣзницѣ и пр. Тое все наведенное, каждого наглядно переконуе, що въ такой мѣсцевости, где есть бôльшій приплывъ чужосторонныхъ людей, доконче потребна есть и красна церковь, яко оплôтъ, для пôддержаня народности русской, и вѣры нашой святой по восточному обряду.

Извольте Братья Русины, своимъ щедрымъ подаяніемъ, сему богоугодному и патріотическому дѣлу, прійти въ помôчь, а устроите собѣ памятникъ въ благодареніе Богу небесному, за всѣ Єго добродѣйства. Доброохотнй пожертвованя, най изволять Братья Родимцѣ, вручати въ каждомъ плейзѣ на ту установленому безплатному колектору або впростъ на мою адресу. Благодарячи вже наперёдъ щедрыхъ дателѣвъ русскимъ словомъ »Спаси Богъ« — остаюсь съ сердечнымъ поздоровленіемъ для всѣхъ.

REV. TH. OBUSHKEVICH
Russian Cath. priest,
P. O. Box 4.
MAYFIELD, Pa., Lack'a Co.

Рôчниця хрещеня Руси.

Якъ разъ минае рôчниця, коли вся Русь стала христіяньскою. Сталось се тому 900 лѣтъ зъ горок, р. 988. по рождествѣ Христа, 14 (1. пôсля старшого численя) серпня, коли св. Володимиръ Великій — самъ принявши вѣру христіяньску въ обрядѣ всхôднôмъ, въ Кіевѣ, столицѣ Руси зъ всѣмъ народомъ принявъ св. хрещене въ рѣцѣ Днѣпрѣ.

Хвиля та дуже важна и велика въ історіи нашого народу. Русь нѣколи передъ тымъ анѣ опôсля не була такъ могучою, якъ пôдъ мудрою управою св. Володимира, котрый потрафивъ злучити въ одно майже всѣ землѣ рускй. Русь творить тогды одну зъ мôцнѣйшихъ державъ на всходѣ Европы; сусѣднй державы мусять зъ нею числитись; новый ладъ и порядки ступають скорымъ крокомъ впередъ. То-жь не дивниця, що мусѣла надôйти и хвиля, въ якôй самъ Христосъ кликнувъ до нашихъ прадѣдôвъ: прійди до мене ты, народе рускій! — и весь народъ пригорнувъ ся до Христа, полюбивъ его и его науку. Русь стала христіяньскою, а Христосъ еи паномъ.

Память хрещеня Руси обходила наша церква все, а остатными часами многй старають ся зробити ту памятку святомъ народнымъ. Мы, американьскй Русини, радй-бъ причинитись до того также пôсля нашихъ силъ. Причинъ далеко шукати не треба.

Пригляньтесь лишь Руси зъ тыхъ часôвъ а нынѣшнôй и порôвнайте разомъ, а переконаетесь, що свято се есть дорогимъ для кождого Русина.

Русь за часôвъ св. Володимира творила одну могучу державну цѣлôсть, Русь жила для Руси, Русинъ бувъ паномъ на своѣй земли, наука и просвѣта — здавалось — зôстануть забеспеченй на все, а до того наука Христовои правды осѣняе Русь. А днесь!? Днесь роздроблена Русь на части мѣжь три державы: Росію, Австрію и Угорщину, а кромѣ того пошматована ще границями краѣвъ; едности нема, Русь працюе и платить податокъ крови чужимъ, Русинъ бѣдакомъ на рôднôй земли и мусить втѣкати ажь за море; правдою торгують и Господа зневажають, щобъ Русинъ лишь не прозрѣвъ та не скинувъ ганебныхъ оковъ. Навѣть того Великого Учителя правды, Христа и Єго св. науку зробили монополемъ своихъ катôвскихъ рукъ. Въ Росіи кажуть побиватись Христови за московскимъ цареславіемъ и его освяченою нагайкою, а Русинъ якось не хоче та не вѣрить и волить штунду та иншй секты. Въ Галичинѣ римскй и польскй ґрафы зъ чередою езуитскихъ чорнокнижникôвъ показують Христа польскимъ римо-католикомъ и кажуть Єму штучками нищити у руского хлопа ту руску церкву, котру такъ хлопъ полюбивъ ще передъ 900 роками. Навѣть Мадяръ и Румунъ посягае за святости христіяньскихъ Русинôвъ.

И що-жь зъ того, що Русины 900 лѣтъ зъ горою христіянами? Народъ темный и до днесь не спромôгъ ся вылѣзти зъ рôжныхъ забобонôвъ, а ту ще туманять его чужй и свои. Темнота, се те зачароване коло, зъ котрого Русинъ не годенъ найти выходу. Московска нагайка, польске »кохайми се«, римо-езуитскй фаталашки, жидôвско-мадярскій ладъ, румуньска праведность и т. д., се суть тй замкненй вѣтры, якй готовй кождои хвилѣ повѣяти въ имени Христа, щобъ згасити всѣ тй свѣтла, якй займають ся на св. Руси въ имени Христа и правды его. Навѣть ту въ Америцѣ, де сыны Руси схоронились передъ нуждою и голодовою смертію, й ту не дають намъ спокою: зъ одного боку втискаесь московске цареславіе, наче циганъ зъ мальованою конякою, а зъ другого боку кричить голова римского куреня для розширеня вѣры, що для рускои вѣры и рускои церкви въ обширнôй Америцѣ мѣсця нема.

Але ты, народе рускій, святкуючи память Хрещеня Руси, не зважай на тй любовнй залицяня фарбованыхъ пріятелѣвъ, лишь памятай на слова Христа-Спасителя, котрый до тебе кличе: До мене, до мене вы трудячй обремененй! Памятайте, що я терпѣвъ и однаково вмеръ за всѣхъ людей, отже и за тебе народе рускій! Сли хочешь добитись лучшои долѣ, слухай мене, стôй всегда за правдою и справедливостію моею! А ты, народе рускій, учувши тй слова свого Учителя, застановись и скажи собѣ: такъ, мы христіяны и хочемо бути такими поправдѣ все! Не будемо христіяньскими поганами и выкинемо зъ мѣжь себе всѣ блуды и бруды! Постоимо за справедливостію Христа и не позволимо доптати божу правду! Русь для Руси, руска церква для Русинôвъ!

Се буде найкрасшимъ постановленемъ въ серци кождого Русина въ день сеи памятки.

Ярославъ.

Канадійска народна пѣсня.

Галичино, Галичино, ти мій краю милий,
Якже тебе, Галичино, враги придушили!
Придушили, придавили тай тя зрабували,
Були гроші у щадниці і то розікрали.
Посідали малі »браця« і стали думати:
Ой треба нам тую квоту на край розкладати;
20 центів до ринського треба наложити,
Будуть мали й наші діти в що руки мачити.
Як приїхали до суду протокул складали:
Ми не винні — тії вкрали, що вже повмирали.
Завинили тії хруні, що так ґаздували:
За зогнилі оселедці голос продавали.
Запродали свое право, позбули ся чести,
А на старість мусять бідні жидам в грубах мести.
Нас ту Господь запровадив, слава єму, слава!
Вікторія нам цариця даром землї дала;
Нам ту е весело жити, добре панувати,
Та дай Боже і вам ся ту щасливо дістати!

Зложив Павло Федорків, з Бівер Крік, Альберта, Канада.

ПІЯЦКЕ ОПРАВДАНЄ.

Малый чоловѣкъ (до великого ростомъ піяка, що идучи улицею, пошпотавъ ся и упавъ на него): — Гей, гей, що робите!? Забете мене.

Піякъ: — О, о, даруйте, я заразъ оправдаю ся.

Малый чоловѣкъ: — Якъ?

Піякъ: — Такъ, що най такй малй »кляйпіґкаты« якъ вы — не валяють ся порядным людямъ попôдъ ноги.

Пôдъ. Чалмй.

ВСЯЧИНА.

Дїяній одного „апостоля“ чтеніє.

Глава не перша і мабуть не послїдна.

Во дни они в Америцї биша вельми слава.
В тое время не услишиш — где дїнулась глава?
Тая глава сьвятїйшая, істинний владика,
Что писах ся у »Злістнику« Фецко зо Смільника.
»Злістник« горко вопіяше і уви ридаше,
А владика вся оставив, в иншу путь хождаше.
Удали ся в іншу страну для божих глаголов,
А насьлїдуя ревниво сьвятих Апостолов,
Не взяше с собов нї злата, нї сребра драгія
Токмо бальзам чудотворний і дїла благія;
Мошонницу Іюдину (корванов і зваше),
Чтоби лепти кровавия в ней ся умістяше.
»Апостол« ся нелїняше, сам лепти збираше,
Во храминї во корвану тайно сохраняше.
Жизнь в молитві провождаше, вкусно неядяше,
Токмо за церковні лепти вино попиваше,
Ібо в псалміх написаша єще прежде віка,
Что вино возвеселяет сердце человіка,
А во время во єдино владика справляху
Пир великій та і других язиков призваху.
І козлища упитанна приказа убити
І айришам приглашенним повелї вкусити.
Но айришам єсть преступство козлище вкушати,
Тож абіе начинаше назад возвращати.
А что мозги із козлища сам владика зжряху,
Тож і цапищем по стейтах владика блукаху,

Не-Лука.

ПЯКИ МЕЖИ ЗВѢРЯТАМИ.

Стверджены́мъ фактомъ є, що середъ звѣрятъ, особливо высшихъ родôвъ, є алькоголики. У Франціи навѣть повставъ проєктъ полученя товариства опѣки надъ звѣрятами зъ союзомъ антиалькоголістôвъ, щобы звѣрята охоронювати вôдъ шкôдного налогу піяньства. Се было бы тымъ потрѣбнѣйше, що чимъ бôльше звѣрята стыкають ся зъ цивілізацією, тымъ частѣйше проявляє ся у нихъ сей налогъ. Англієцъ Вальсъ, якій посвятивъ окрему брошуру алькоголізмови у звѣрятъ, высказує навѣть обаву, що якъ такъ дальше пôде, найкрасшй оказы звѣрятъ зведуть ся. После его обсерваціи и дослѣдôвъ, слонѣ, медведѣ, конѣ, псы та иншй, высшй звѣрята мають взагалѣ инстиктовный нахилъ до трункôвъ. Медведѣ и малпы трублять пиво якъ нѣмецкй буршѣ, а до горѣвки менше ихъ тягне. Властителѣ менажерій и сторожѣ въ зоольоґічныхъ огородахъ знають добре, що слонѣ старають ся при каждôй нагодѣ, ликнути алькоголю. Мѣжъ слонями є й такй, що удають хорыхъ, абы выкликати у людей милосердіє и достати вôдъ нихъ келишокъ горѣвки яко лѣкарство. Мурины знають, що малпы люблять пити всякй алькоголѣ, и выкористують сей налогъ на свôй хосенъ. Муринъ ставить пôдъ лѣсомъ бочку пива, а коли се замѣтять малпы, злазять ся цѣлыми чередами до бочки и пють до нестямы, такъ що вкôнци спитй не могутъ вôдрôжнити мурина вôдъ малпы. Тодѣ муринъ бере одну малпу за руку и веде до села, а за нею всѣ иншй малпы беруть ся за руки и машерують за муриномъ до села. Не менше радо упивають ся папугаѣ въ клѣткахъ, а що упитый папугай є смѣшный и забавный, то люде дають симъ птахамъ нарочно вина або горѣвки, а навѣть опіюмъ. Найбольшими піяками мѣжъ звѣрятами є переважно самцѣ. Самицѣ мало котрй запивають ся. Природописцѣ робили численнй досвѣды на сѣмъ полю и пересвѣдчили ся, що такъ є дѣйсно. Навѣть деякй мотилѣ стають алькоголістами, и радо летять до вина и горѣвки. Также конѣ въ новойоркскихъ броварахъ запивають ся и гинуть на delirium tremens (недуга піякôвъ). Наслѣдкомъ надмѣрного уживаня алькоголѣвъ звѣрята деґенерують ся (зводять ся), що наступає вже въ другôмъ поколѣню.

ПЕРЕВОДЫ ТВОРОВЪ ТОЛСТОЯ.

Творы найславнѣйшого теперѣшного російского писателя ґр. Льва Толстого, (котрого цареславна церковь выкляла) зôстали переведенй въ 1870 р. на языкъ грецкій; въ Франціи въ 1877 р.; въ Анґліи 1878; въ Нѣмеччинѣ 1887; теперь дѣла Толстоя суть переведенй майже на всѣ языки на свѣтѣ, навѣть и на хиньскій. Нѣмеччина числить теперь 218 переводôвъ, Франція 159, а Анґлія 175.

ДАРЕМНЕ УПÔМНЕНЄ.

Вѣритель: — Чи вы господине погадаєте часомъ о тыхъ сто долярахъ, котрй я вамъ пожичивъ передъ рокомъ?

Довжникъ: — Охъ, дуже часто. То-жь то були пріємнй часы. Я нѣколи о нихъ не забуду.

ВѢЧЛИВЫЙ »БОМЪ«.

Судія: — Я собѣ васъ зъ вôдкись пригадую?

»Бомъ«: — Такъ єсть пане, судіо, я собѣ бувъ вже разъ позволивъ вломати ся до вашого помешканя.

— Въ Ню Йорку єсть 13 стацій, въ котрыхъ роздають убогимъ або хорымъ дѣтямъ убогихъ родичѣвъ молоко безплатно.

— **Въ** Сп.Державахъ було
въ 1890 р. Хинцѣвъ 17.675
„ Японцѣвъ 2.039
въ 1990 р. Хинцѣвъ 89.800
„ Японцѣвъ 24.300

— **25.000** бочокъ нафты выбухає въ протягу 24 годинъ зъ нафтовои керницѣ въ Beaumont, Tex., значить бôльше якъ зъ котрои небудь керницѣ американьскои або російскои.

— **Братство** св. Пророка Илїи въ Scranton, Pa. буде принимати въ мѣсяцю августѣ новыхъ членôвъ до братства не лишь старшихъ, але и дѣти вôдъ одного року почавши, без вступного.

Демко Лешко, предсѣд.,
Андр. Вѣляцкій, секр.

БРАТСТВО Св. АА. ПЕТРА и ПАВЛА ВЪ ANSONIA, CONN

Гавр. Дядыкъ, предсѣд.; Ст. Собѣнъ, заступникъ предсѣдателя; Г. Горбаль, секретарь, 130, Main str., Derby, Conn.; Ил. Глива, заст. секр.; А. Пôдбережнякъ, касіеръ, Д. Сидорякъ заст. кас., М. Пôдбережнякъ капитанъ; оп. хорыхъ: Петро Карпякъ въ Ансонін и Яцко Качмарчикъ въ Дерби; Ст. Петровскій дверникъ; А. Горбаль секр. Союза, Box 320, Derby, Conn. Въ Waterbury філія: Д. Демяновичъ пред. П. Констанкевичъ секр.

УРЯДЪ БРАТСТВА Св. ПРОРОКА ИЛІИ въ SCRANTON, PA.

Демко Лешко председатель, М. М. Югасъ записникъ, Стеф. Масляръ касіеръ, Семанъ Чипакъ контрольоръ. Андр. Виляцкій секретаръ. Листы адресовати до секретара А. Виляцкого, Warren Str. No 8

Братство св. Петра и Павла въ Trauger, Pa.

Иванъ Червѣнка, председатель; Мацей Єндрекъ, мѣсто-предс.; Иванъ Гардый, секретарь, Box 7, Trauger, Pa.; Аладаръ Кужденій, записникъ; Петро Єленьовскій касіеръ.

УРЯДНИКИ БРАТСТВА Св. ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ВЪ TRAUGER, PA.

Ив. Фаринякъ, предсѣдатель; Ал. Семанвцкій, мѣстопред.; Т. Ґрявна, секретарь; М. Берецкій, касіеръ; контрольоры Д. Грицко и М. Ющакъ; дверникъ Пор. Подолякъ. Мітинги вôдбувають ся кожду другу недѣлю по першôмъ въ гали церковнôй.

Урядъ братства св. Арх. Михаила въ Yonkers, N. Y. на рôкъ 1901:

О Варпха председатель, И. Щелецкій заступникъ, Варт. Дурнякъ секретарь, Титъ Дубецъ заступникъ, Анд. Драґанъ касіеръ, А. Телехъ заступникъ, С. Радко контрольоръ; опѣкуны хорыхъ: Афт. Дубяпскій, Иванъ Спякъ, И. Павелчакъ, А. Сивикъ. С. Скирпанъ дверникъ, Д. Фешь заступникъ, Г. Микулякъ капитанъ.

Урядъ братства Трехъ Святителѣвъ въ Whitney, Pa.

Ив. Сопчишакъ председатель, Ив. Вознякъ заступникъ, Спир. Горощакъ касіеръ, П. Завада секретарь, Анд. Шпрохъ писаръ, Ос. Дзюрячко опѣкунъ хорыхъ, Вас. Кретъ дверникъ. Мітинги вôдбувають ся кождои першои недѣлѣ по 15-ôмъ. Заложене 21-го февруара 1900.